

POSTANOWIENIE

Dnia 29 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Żmij (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marek Dobrowolski

SSN Aleksander Stępkowski

w sprawie z protestu H. B.

przeciwko ważności referendum ogólnokrajowego przeprowadzonego w dniu
15 października 2023 r.

przy udziale:

1) Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,

2) Prokuratora Generalnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 29 listopada 2023 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W dniu 20 października 2023 r. H. B. wniósł protest przeciwko ważności referendum ogólnokrajowego przeprowadzonego w dniu 15 października 2023 r.

Wskazał w nim, że członkowie komisji obwodowej, w której brał udział w głosowaniu, pytali skarżącego oraz pozostałych głosujących „Czy pan chce cały pakiet do głosowania, czy bez karty referendalnej?”. W ocenie skarżącego, tym samym sugerowano odmowę wzięcia udziału w referendum. Ponadto zdaniem wnoszącego protest głosowanie po godzinie 21:00 jest nieważne. Powyższe

skarżący ocenia jako zamach na demokrację i nie ma nic wspólnego z wolnymi wyborami.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest podlegał pozostawieniu bez dalszego biegu.

Zgodnie z art. 33 ust. 1 u.r.o. przeciwko ważności referendum może być wniesiony protest ze względu na zarzut dopuszczenia się przestępstwa przeciwko referendum lub naruszenia przepisów niniejszej ustawy dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyniku referendum.

Jak stanowi art. 34 ust. 2 u.r.o. do warunków i trybu wnoszenia protestu oraz sposobu jego rozpatrywania i trybu podejmowania uchwały w tej sprawie przez Sąd Najwyższy stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy.

Stosownie do art. 241 § 3 k.wyb., wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

Biorąc pod uwagę powyższe przepisy stwierdzić należy, iż przedmiotem protestu jest ważność referendum, a podstawę zakwestionowania tej ważności stanowią czyny przestępcze i naruszenia ustawy o referendum ogólnokrajowym dotyczące głosowania, ustalania wyników głosowania lub ustalania wyników samego referendum.

Ponadto z wyżej przytoczonych przepisów wynika, iż obowiązkiem wnoszącego protest, zgodnie z przepisami ustawy o referendum ogólnokrajowym i odpowiednio stosowanymi przepisami Kodeksu wyborczego, jest sformułowanie w nim zarzutów dotyczących naruszenia unormowań zawartych w ustawie o referendum ogólnokrajowym, albo dopuszczenia się przestępstwa przeciwko referendum - mających wpływ na wynik wyborów, jak też przedstawienie lub wskazanie dowodów uzasadniających te zarzuty.

Sąd Najwyższy analizując wniesiony protest doszedł do przekonania, że nie spełnia on wymogów z art. 241 § 3 k. wyb. w zw. z art. 34 ust. 2 u.r.o. Skarżący poza opisaniem doznanej przez siebie sytuacji w lokalu wyborczym, jak również wyrażeniu uczuć oraz opinii, nie sformułował w tym zakresie adekwatnych zarzutów

naruszenia ustawy o referendum ogólnokrajowym lub popełnienia przestępstwa, a także nie przedstawił i nie wskazał jakichkolwiek dowodów na poparcie swoich twierdzeń. Podkreślić przy tym należy, że nie jest rolą Sądu Najwyższego zastępowanie skarżącego w formułowaniu lub domniemywaniu możliwych do podniesienia zarzutów oraz wskazywanie lub poszukiwanie potencjalnych dowodów.

Kolejną przyczyną dyskwalifikującą merytoryczne rozpoznanie protestu i skutkującą pozostawieniem go bez dalszego biegu, jest brak wniosku skarżącego o stwierdzenie nieważności referendum lub referendum w obwodzie (postanowienia Sądu Najwyższego z 10 lipca 2019 r., I NSW 22/19; z dnia 10 lipca 2019 r., I NSW 23/19; 24 czerwca 2019 r., I NSW 16/19).

Zgodnie z art. 243 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 241 k.wyb.

Z uwagi na fakt, iż protest skarżącego nie zawiera zarzutów i dowodów, a także wniosku o stwierdzenie nieważności referendum lub referendum w obwodzie, podlegał pozostawieniu bez dalszego biegu na podstawie art. 243 § 1 k.wyb. w zw. z art. 34 ust. 2 u.r.o.

[SOP]

(r.g.)